

kurul başkanı seçimindeki usule göre hareket edilir.

Manisa Milletvekili
Muammer Alakant

Kayseri Milletvekili
Fikri Apaydın

FAHRİ KARAKAYA (Elâzığ) — Sayın arkadaşımız Fikri Apaydın çok esaslı bir mesele üzerinde önerge vermiş bulunuyor. Eğer bu önerge kabul edilirse şu demek olur: Memlekette demokrasi icabına uygun olarak yapılmış olan bütün seçimleri tamamiyle emniyetsiz ve gayri muteber olduğunu, şu Yüksek Meclisin kabul etmiş sayılması demektir. Bu seçimlerde şu veya bu partinin ve bugünkü Muhalefetin iddiasına göre, Halk Partisinin muhtar ve köy ihtiyar heyetlerinde belediye ve genel meclislerde ekseriyeti vardır. Hakikaten de böyledir. Ama girdiğimiz demokrasi icaplarına ekseriyet riayet ediyorsa, Muhalefetin de bunu hoş görmesine, riayet etmesine zaruret vardır.

Eğer Yüksek Meclisçe bu önerge kabul edilirse, Türkiye'de rey verme kudretinde olan 20 milyon nüfusun kıymet ve itibar ettikleri ve kendilerine emniyet ettikleri birtakım temiz vatandaşlara, çünkü filân partiye, ekseriyet partisine mensupsunuz gibi bir ihtar yapmış olursunuz ki, bunun neticelerini sizin, Yüksek Meclisin bendenizden çok daha fazla takdir edeceğine imanım vardır. Bu itibarla bu önergenin hemen reddini Yüksek Heyetinizden rica ederim.

Dr. ADNAN ADIVAR (İstanbul) — Demokrasi idarelerinde, demokrasinin asıl başlangıcı, halkla doğrudan doğruya münasebeti olanların intihabıyla başlar. Bunların da en başında muhtarlar gelir. Ondan sonra sırasıyla belediye âzası, meclisi umumî âzası ve en yukarda da Büyük Millet Meclisi vardır.

Şimdi Büyük Millet Meclisi intihabı yenilenir yenilenmez; bu mâkuldür. Her vakit olan bir şeydir. Fakat bu gibi intihap yapılan memleketlerde evvelâ belediyeler intihabının yenilenmesi usuldendir. Bunda telâş edecek bir şey yoktur. Bir belediye, bilhassa bizim vaziyetimizde tek partili bir rejim zamanında intihap edilmiş bir belediye iki defa Büyük Millet Meclisi intihabı yapamaz. (Soldan yanlış sesleri).

Bu fikri müdafaa etmek hakkımızdır. Birçok yerlerde söylemişim ve yazmışımdır da. Fakat, siz yaparsınız yapmazsınız o başka. Yalnız şunu bilmelidir ki; doğru dürüst demokratik bir idare

rede belediye intihabı yapılmadan Millet Meclisi intihabatına gitmek doğru değildir. Bunu söylemek vazifemizdir. Bunu söylemişimdir ve yazmışımdır. Tekrar burada da söylüyorum.

FİKRİ APAYDIN (Kayseri) — Efendim, Karakaya arkadaşımız her halde bendenizi iyice dinlememiş olacaktı ki, itimat ve ademi itimattan bahsettiler. Bendeniz muvazenenin tesisi lüzumundan bahsettim. Binaenaleyh bundan evvel yapılan seçimler kanuna uygun yapılmıştır, uygun yapılmamıştır gibi bir söz sarfetmedim. Ve teklifimde de böyle bir maksat yoktur.

Dört sene evvel yapılan seçim neticesinde vazife gören arkadaşlara sayın Adnan Adıvar'ın dediği gibi, ikinci milletvekili seçtirmenin uygun olamayacağını yüksek takdirlerinize arz ederim. Seçimlerde usul, teamül bundan ibarettir. Bu itibarla teklifimin telâşı icap ettirecek her hangi bir ciheti yoktur. Mâkuldür. Nazarı itibara almanızı istirham ederim.

FAHRİ KARAKAYA (Elâzığ) — Muhterem arkadaşlar, Fikri Apaydın'ın tavrı, daha birinci kelimesi okununca ne demek istediğini anladım, anlıyarak konuştum, ve anlıyorum. Sayın İlim Heyeti meselesi mevzuubahis olamaz, sayın arkadaşlar. Seçim Kanunu münasebetiyle gördünüzki ilim heyetinin tasarısının bâzı maddeleri gerek Komisyonda gerek burada müzakere edilirken kabul edildi, bâzıları kabul edilmedi. Binaenaleyh bu, bir kıstas olamaz.

Şimdi sayın Adnan Adıvar'a cevap vermek isterim. Hakikaten akıl, mantık icabı olarak bir memlekette milletvekili seçimi yapılmazdan evvel, muhtar, genel meclis ve belediye meclisi seçimleri yapılsın diye düşünülebilir. Yalnız şurasını yüksek dikkatinize, yüksek nazarlarınıza arz etmek isterim ki, eski bir Seçim Kanunu ile toplanmış bulunan vazife gören Kamutayın, Milletvekillerinin, eski Seçim Kanunu tasarısındaki mahzurları, müşkülleri ve saireyi gördükten sonra yeni bir Seçim Kanunu çıkarır ve gündemindeki memleket için çok mühim olan kanunları yapar ve yeni seçim için kendisini fesih eder yeniler, bilmiyorum, Yüksek Meclis nasıl karar verecektir. Böyle bir karar verirse o zaman memlekette muhtar, genel meclis ve belediye seçimlerini yapmak için asgari altı ayın daha geçmesi lâzımdır. Hattâ daha ileri giderek arz edeyim ki, bütün seçim kanunları